

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/273/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112224000
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1112224000.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: G.. M. W., A.. XX.XX.XXXX, W. I. XX, P., zastúpeného: Benkóczki, Baláž - advokáti, s.r.o., so sídlom ul. 29. augusta 36A, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalovaného (Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava) proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.marca 2016, č.k. 25C/145/2012-201 v znení opravného uznesenia zo dňa 28. apríla 2016 č.k. 25C/145/2012-219, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti peňažnej sumy priznanej titulom nemajetkovej ujmy potvrdzuje.
V časti peňažnej sumy priznanej titulom majetkovej škody rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.624,70 eur, do troch dní.
Vo zvyšnej časti žalobu zamieta.
Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom majetkovej škody sumu 5.656,37 eur a titulom nemajetkovej ujmy sumu 4.000,- eur, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanému uložil nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 3.132,83 eur. S poukazom na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo 194/2010 zo dňa 30.03.2011, akcentujúc, že na úseku trestného konania, ktorý začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je zavŕšený podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ PZ, ako aj prokurátor, ustálil zástupcu žalovaného tak, že ďalej konal so Slovenskou republikou zastúpenou Ministerstvom vnútra SR, bez ďalšej účasti Generálnej prokuratúry SR ako orgánu prichádzajúceho do úvahy konať za štát. Vychádzal zo zistenia, že uznesením KR PZ v Bratislave ČVS: KUJP-196/OVEK-2001 zo dňa 06.02.2004 bolo začaté trestné stíhanie žalobcu ako obvineného z trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona. Dňa 20.02.2004 bolo doručené do vyšetrovacieho spisu žalobcom udelené plnomocenstvo advokátovi JUDr. Petrovi Vačokovi v trestnej veci ČVS: KUJP-196/2001, zároveň bola podaná sťažnosť voči predmetnému uzneseniu. Sťažnosť bola uznesením Krajskej prokuratúry zo dňa 09.03.2004 sp. zn. 2Kv 192/02-20 zamietnutá ako nedôvodná. Uznesením zo dňa 04.04.2005 ČVS ORP-878/OEK-B3-2004 bolo začaté trestné stíhanie žalobcu ako obvineného za trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa §148a ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Sťažnosť pre porušenie zákona, ktorú v mene žalobcu ako obvineného podal advokát JUDr. Petr Vačok, bola uznesením zo dňa 27.04.2005 zamietnutá ako podaná neoprávnenou osobou z dôvodu absencie plnej moci pre advokáta. Uznesením KRPZ Bratislava zo dňa 26.05.2005 boli obe trestné veci žalobcu spojené na spoločné konanie pod ČVS: KUJP-190/OVEK-2001. Dňa 02.04.2008 bola

Krajskou prokuratúrou Bratislava podaná na Okresný súd Pezínok obžaloba na žalobcu pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa §148a ods. 1 a odsek 4 Trestného zákona. Dňa 03.12.2008 bol do trestného spisu predložené oznámenie o prevzatí obhajoby žalobcu novým advokátom JUDr. Jurajom Balážom, advokátska kancelária Benkóczki, Baláž - advokáti s.r.o., súčasne bolo doložené plnomocenstvo zo dňa 03.12.2008. Dňa 17.09.2009 nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu v Pezínku, sp. zn. 2T 4/2008 zo dňa 27.03.2009, ktorým bol žalobca spod obžaloby pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona oslobodený, pretože skutky kladené mu za vinu neboli trestným činom. Takto zistený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 3 ods. 1, ods.2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, ods.2, § 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v spojení s § 148a ods. 1, ods. 3, ods.4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. /účinného do 31.12.2005/, § 36 ods. 3 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. a § 442 ods. 1 Obč. zák. Právny základ žalovaného nároku považoval za daný právoplatným oslobodením žalobcu spod obžaloby, zohľadniac skutočnosť, že žalobca svojim konaním nezadal príčinu na začatie trestného stíhania svojej osoby. Žalobcovi preto vznikol nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a to uzneseniami KRPZ zn. ČVS: KUJP-196/2001 a ORPZ Bratislava III zn. ČVS: ORP - 878/OEK-B3-2004 o začatí trestného stíhania, ktoré boli spojené do jedného trestného konania, obe pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1 a ods. 4 Trestného zákona. Aplikoval zákona č. 514/2003 Z.z. , keďže uznesenie ORPZ Bratislava III ČVS: ORP - 878/OEK-B3-2004 bolo vydané dňa 04.04.2005, pričom k spojeniu tohto konania s konaním začatím na základe uznesenia KRPZ ČVS: KUJP-196/OVEK-2001 zo dňa 06.02.2004 došlo na základe uznesenia KRPZ Bratislava zo dňa 26.05.2005, pričom zákon č. 514/2003 Z.z. nadobudol účinnosť dňa 01.07.2004. Keďže postup orgánov činných v trestnom konaní bol zavŕšený vydaním uznesení o vznesení obvinenia, a následne podaním obžaloby, nepovažoval za dôvodné uplatňovanie si nároku žalobcom z titulu nesprávneho úradného postupu. Konštatoval, že žalobca podal voči obom uzneseniam o vznesení obvinenia sťažnosť pre porušenie zákona, ktoré boli príslušnou prokuratúrou zamietnuté. Zistil, že žalobca zaplatil celkom na nákladoch obhajoby v trestnom konaní žalovanú sumu 5.656,37 eur, a to na základe dvoch zmlúv o poskytnutí právnych služieb. Žalobca uzatvoril zmluvu s advokátom JUDr. Petrom Vačokom dňa 25.07.2007 na paušálnu odmenu vo výške 40.000,-S bez DPH, teda v celkovej výške 47.600,- Sk vr. DPH, t.j. 1.580,- eur. Uviedol, že jednotlivé úkony právnej služby vyplývajúce z pripojeného vyšetrovacieho spisu žalovaný nerozporoval. Z vykonaného dokazovania považoval za nepochybné, že žalobca dojednanú odmenu advokátovi zaplatil dňa 09.08.2007, a to na základe faktúry č. 43/07. Žalobca uhradil aj náklady obhajoby poskytnuté na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb č. 47/2008 zo dňa 03.12.2008 uzatvorenej s JUDr. Jurajom Balážom, vykonávajúcim advokátsku činnosť prostredníctvom Kubicová, Benkóczki, Baláž - advokáti, s.r.o., za poskytnutie právnych služieb - obhajoba žalobcu v trestnom konaní vedenom pred Okresným súdom v Pezínku, sp. zn. 2T 4/2008 vo výške 4.076,34 eur (dňa 28.01.2009 v sume 3.950,07 eur, dňa 17.02.2009 v sume 42,09 eur, dňa 17.02.2009 vo výške 42,09 eur a dňa 28.04.2009 vo výške 42,09 eur), čo vyplývalo z predložených príjmových pokladničných dokladov zo dňa 17.02.2009, výpisov z účtu zo dňa 28.04.2009 a 28.01.2009. Nepovažoval za náležitú námietku žalovaného o neúčelnosti týchto nákladov s poukazom na dojednanú paušálnu odmenu, keďže zákon č. 514/2003 Z.z. ani ku dňu právoplatného skončenia trestného konania takéto obmedzenia vo vzťahu k paušálnej odmene nemal. Z vykonaného dokazovania dovodil, že o čiastku 5 656,37 eur sa majetkový stav na strane žalobcu zmenšil, a že tieto náklady vznikli v príčinnej súvislosti s trestným konaním vedením voči nemu. Poukázal na § 2 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu 17.09.2009 pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí právnych služieb môže advokát dohodnúť s klientom spôsob a výšku zmluvnej odmeny. Výška zmluvnej odmeny nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa ods. 2 písm. b) sa zmluvná odmena určuje aj paušálnou sumou. Dodal, že výška paušálnej odmeny advokáta sa riadi predovšetkým zmluvou medzi advokátom a klientom a jej výška nie je vyhláškou regulovaná, hranicou sú len dobré mravy. Ustanovenia o tarifnej odmene sa použijú pre určenie výšky odmeny len v prípadoch, keď medzi advokátom a klientom k výslovnému dojednaniu výšky odmeny nedošlo, v prípadoch, keď o výške odmeny rozhoduje súd ako o súčasť trov konania, ktorých náhradu ukladá niektorému z účastníkov konania. Tarifná odmena je výslovné určená pre odmenu advokáta, ktorý zastupuje klienta na základe ustanovenia súdom, a ktorému teda hradí odmenu štát. Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nejde o prípad kedy o výške odmeny rozhoduje súd a odmenu určuje podľa úpravy o tarifnej odmene. Nárok na náhradu škody je odlišný od nákladov konania, ktorých náhrada sa priznáva klientovi proti inej fyzickej alebo právnickej osobe. Ak Trestný poriadok umožňuje obvinenému výber obhajcu a ak zákon alebo iný predpis nestanoví v danom čase rozsah, v akom sa hradí škoda spočívajúca v nákladoch vynaložených na obhajobu, je potrebné

priať záver, že rozsah náhrady škody nebol v spornom čase obmedzený výškou tarifnej odmeny podľa vyhlášky. Toto obmedzenie bolo stanovené až novelizáciou zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (§ 18 ods. 3) v znení účinnom od 01.01.2013, ktorý však na daný prípad nemožno aplikovať. Konanie o nároku na náhradu škody podľa tohto zákona je totiž samostatným od pôvodného trestného konania odlišným konaním, v ktorom sa rozhoduje o reparačnej povinnosti štátu voči osobe, ktorá v dôsledku nezákonného rozhodnutia vynaložila náklady, napr. i formou zaplatenia odmeny za obhajobu v trestnom konaní. Preto náklady vynaložené poškodeným na zaplatenie odmeny advokátovi za obhajobu dohodnuté formou zmluvnej odmeny (v danom prípade bola dohodnutá paušálna odmena) spĺňajú znaky skutočnej škody podľa § 442 Obč. zák. Na zdôraznenie tejto argumentácie poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 175/2005. Doplnil, že v trestnom konaní vedenom voči žalobcovi boli zjavne splnené dôvody nutnej obhajoby, vzhľadom na výšku trestnej sadzby presahujúcej 5 rokov, čo orgány činné v prípravnom trestnom konaní nebrali v zreteľ. Vo vzťahu k uplatnenej nemajetkovej ujme ustálil, že vzhľadom na okolnosti začatia trestného stíhania, dĺžku trvania trestného konania, ako aj jednoznačné dôvody na oslobodenie žalobcu spod obžaloby uvedené v odôvodnení oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu v Pezinku, žalobcovi priznal primeranú peňažnú satisfakciu. K osobe žalobcu uviedol, že ide o osobu s vysokoškolským vzdelaním ekonomického smeru, nebol nikdy predtým trestne stíhaný. Viedol usporiadaný rodinný život, bol spoluzakladateľom obchodnej spoločnosti Modratherm, s.r.o., jedným zo štyroch jej spoločníkov a konateľov. V spoločnosti zastával vedúcu pozíciu, funkciu ekonomického riaditeľa. Označená spoločnosť sa dostala v rokoch 1997 - 1999 do vážnych finančných problémov, ktoré vygradovali do jej insolvenčnej, a ktorých dôsledky spadajú ešte do roku 1996, kedy došlo k vylúčeniu jedného zo spoločníkov, a následného súdneho sporu spoločníka so spoločnosťou. Žalobca sa snažil zlepšiť finančnú kondíciu spoločnosti aj formou osobného ručenia, avšak, aj vzhľadom na vonkajšie okolnosti, bezvýsledne. Spoločnosť nemala dostatok prostriedkov na úhradu odvodov do poisťovních fondov a preddavkov na daň, uhrádzala zamestnancom len čisté mzdy, následne v roku 2000 došlo k vyhláseniu konkurzu. Na základe obsahu pripojeného vyšetrovacieho spisu uzavrel, že žalobca nezadal príčinu k začatiu trestného stíhania jeho osoby protizákonným konaním, naopak z odôvodnenia oslobodzujúceho rozsudku je zrejmé, že v obžalobe boli nesprávne vymedzené skutky uvádzané v bodoch 2, 5 až 7 obžaloby. Trestný súd v konaní dospel k záveru, že aj zistené a časovo upravené skutky nenapĺňajú znaky skutkovej podstaty trestného činu neodvedenia dane a poisťného podľa § 148a ods. 1 alinea prvá, ods. 4 Tr. zák., nakoľko k skutočným zrážkam zo mzdy nedošlo. V tejto súvislosti odkázal na výňatky z odôvodnenia oslobodzujúceho rozsudku. Poznamenal, že k viac ako 5 ročnému trestnému stíhaniu a následnej obžaloby žalobcu prispelo najmä nesprávne právne posúdenie zisteného skutkového stavu orgánmi činnými v trestnom konaní a neprípustná kriminalizácia jeho osoby. Nepriaznivé následky a negatívny vplyv trestného konania na osobu neprávom obvinenú a obžalovanú na základe nesprávne zisteného skutkového stavu, navyše nesprávneho právneho posúdenia veci, nie je potrebné osobitne dokazovať, najmä ak trestné konania trvá značnú dobu, čo bolo skutkovo preukázané v prejednávanej príhode. K zhoršeniu psychického stavu žalobcu, ktoré bolo dôvodom jeho návštev psychiatra v roku 2005, bezpochyby muselo prispieť aj vznesenie obvinení orgánmi činnými v trestnom konaní, jeho výsluchy a ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní počas rokov 2004 a 2005. Vzhľadom na osobu žalobcu, jeho doterajší život, vplyv trestného konania na jeho zdravotný stav preukázateľne v roku 2005, dôvody oslobodzujúceho rozsudku uvádzané v jeho odôvodnení, dĺžku trvania trestného konania dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia práva žalobcu v tomto prípade nebude postačujúce a ako primeraná sa mu javila náhrada nemajetkovej ujmy ako satisfakcie za trestné konanie vo výške 4.000,- eur, a to orientačne aj s odkazom na výšku odškodňovania osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z., podľa ktorého celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy, ktorá napr. v roku 2004 činila sumu 215,- eur, v roku 2009 sumu 295,50 eur. Žalobcom uplatnený nárok vo výške 72.000,- eur sa javil ako neprimeraný, keď návšteva psychiatra v roku 2012 zjavne vykazovala znaky účelovosti, a to v súvislosti s podaním návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, keďže tak žalobcova návšteva psychiatra, ako aj návrh na predbežné prerokovanie boli realizované vo februári 2012. Obdobne tak aj návšteva psychiatra v roku 2014 nasledovala bezprostredne po súdnom pojednávaní konanom dňa 23.06.2014 a najmä za účelom vypracovania lekárskej správy. Svedkyňa P. W.O. má zdravotnícku prax v odbore otorinolaryngológia, nie psychiatria, preto sa hodnoverne odborne nemohla vyjadriť k psychickému stavu žalobcu v období po roku 2005, keď relevantné lekárske záznamy v období rokov 2006 až 2011 chýbajú. Ak by v tomto období bol zdravotný stav žalobcu po psychickej stránke natoľko závažný ako uvádza on a ako to vyplýva z výpovede svedkyne W., bezpochyby by bol nútený

odborného lekára osobne vyhľadať a nespoliehať sa len na lieky predpísané manželkou, lekárkou v obore otorinolaryngológia. V tejto súvislosti odkázal na správu MUDr. Eleny Žigovej v odpovedi na výzvu súdu zo dňa 01.02.2016. Nekonštatoval ani úplné paralyzovanie pracovnej a podnikateľskej činnosti žalobcu v súvislosti s trestným konaním, čo vyplývalo zo záznamov v obchodnom registri týkajúcich sa obchodnej spoločnosti VERTUS s.r.o. a MTH s.r.o. Vo zvyšku preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. vo vzťahu k uplatnenej majetkovej škode, a v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. vo vzťahu k nemajetkovej ujme.

2. Proti tomuto rozsudku, do výrokov, ktorým bolo žalobe vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. b), d), f) a § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. Argumentoval, že uznesenie vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave bolo vydané 6. 2. 2004, teda pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 7. 2004, a teda príslušným na konanie v mene Slovenskej republiky je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, pričom trestné konanie je jeden celok a neprichádza do úvahy jeho rozdeľovanie na časti, pričom v každej časti by v mene štátu konal iný ústredný orgán a ani zákon č. 58/1969 Zb. nepredpokladá, že by v jednom prípade v mene štátu konali viaceré orgány štátu. V tejto súvislosti zdôraznil, že zákon č. 58/1969 Zb. neupravuje možnosť uplatniť si náhradu nemajetkovej ujmy a poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo/177/2005 z 31. 5. 2007 uverejneného v zierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2009. Namietal, že by bol štátnym orgánom príslušným na konanie v mene Slovenskej republiky a v tejto súvislosti poukázal na § 4 zákona č. 514/2003 Z.z. zmenený zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 1. 1. 2013, čím došlo k špecifikácii podmienok zodpovednosti orgánu konajúceho v mene štátu podľa § 4 ods. 1 písm. b). Nakoľko v trestnej veci prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru a následne podal obžalobu príslušnému súdu, nie sú splnené zákonné predpoklady na to, aby orgánom konajúcim v mene štátu bolo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Zákon č. 514/2003 Z.z. je predpisom obsahujúcim tak hmotnoprávne, ako aj procesnoprávne ustanovenia, § 4 upravujúci príslušnosť zodpovedného orgánu konajúceho v mene štátu vo veci náhrady škody je procesnoprávnym predpisom, nakoľko upravuje, ktorý konkrétny orgán, v ktorých prípadoch koná v mene Slovenskej republiky a z uvedeného dôvodu by mal byť v procese aplikovaný odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutia viacerých súdov. Namietal nedostatok procesnej spôsobilosti Ministerstva vnútra SR konať v danej veci v mene Slovenskej republiky, nakoľko procesne spôsobilým konať za štát v tomto prípade je Generálna prokuratúra alebo Ministerstvo spravodlivosti a poukázal v tejto súvislosti na § 21 ods. 4 veta prvá O.s.p., ktorý kogentne upravuje, kto vystupuje v konaní za štát, takže súd je povinný z úradnej povinnosti správnu organizačnú zložku zistiť a začať s ňou konať. V tomto prípade konal súd prvej inštancie s nesprávnou organizačnou zložkou štátu a táto vada konania má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietal výšku náhrady škody priznanú žalobcovi ako neprimeranú a nedôvodnú, nakoľko právny zástupca žalobcu nebol prítomný pri mnohých úkonoch počas vyšetrovania pričom podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. sa uhrádza skutočná škoda. Žalobca si dohodol odmenu za poskytovanie právnych služieb, avšak pri vyčíslení úkonov právnej služby nie je možné určiť podmienku nevyhnutnosti, nakoľko konečná odmena neodráža vykonanie jednotlivých úkonov, ale je všeobecnou sumou, ktorú právny zástupca obdržal bez ohľadu na to, akým spôsobom zastupoval žalobcu. Žalobcom požadovanú výšku nemajetkovej ujmy považoval za účelovú, v snahe získať čo najvyššiu sumu peňazí, bez prihliadnutia na podmienky priznania nemajetkovej ujmy, ktorých splnenie je potrebné preukázať na jej priznanie. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je podľa neho nedostatočne odôvodnená najmä s poukazom na predložené dôkazy, zhoršenie psychického či zdravotného stavu žalobcu nebolo vôbec preukázané a súd sa nezaoberal ani tým, či nepostačovalo u žalobcu konštatovanie porušenia práva ako primerané zadosťučinenie. Nakoľko bolo potrebné postupovať podľa zákona č. 58/1969 Zb. malo sa konať s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ako orgánom príslušným konať v mene štátu a bolo potrebné náhradu nemajetkovej ujmy zamietnuť v celom rozsahu, keďže jej priznanie uvedený zákon neumožňoval.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že v ňom obsiahnuté tvrdenia považuje za účelové, ktoré žalovaný opakovane namietal aj v samotnom konaní pred prvoinštančným súdom, odvolanie sa opiera o judikatúru, ktorá bola buď prekonaná alebo žalovaný účelovo používa závery, ktoré sú vytrhnuté z kontextu. Prvoinštančné rozhodnutie považuje za správne po vecnej a právnej stránke, a preto ho navrhol odvolaciemu súdu potvrdiť.

4. Odvolací súd; s poukazom na § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok účinného od 01. 07. 2016; preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej (vyhovujúcej)

časti a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že žalovaný vo svojom odvolaní dôvodne vytýka súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci pokiaľ ide o ustálenie orgánu verejnej moci konajúceho za štát a ustálenie výšky majetkovej škody.

5. V preskúmvanej veci sa žalobca domáhal nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla uznesením KR PZ v Bratislave zo dňa 06.02.2004 zn. ČVS: KUJP-196/OVEK-2001, ktorým bolo voči nemu začaté trestné stíhanie pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a uznesením OR PZ v Bratislave zo dňa 04.04.2005 zn. ČVS ORP-878/OEK-B3-2004, ktorým bolo voči nemu začaté trestné stíhanie pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa §148a ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Nebolo sporným, že sťažnosti žalobcu podané voči týmto uzneseniam boli zo strany prokuratúry zamietnuté. Uznesením KRPZ Bratislava zo dňa 26.05.2005 boli obe trestné veci žalobcu spojené na spoločné konanie pod ČVS: KUJP-190/OVEK-2001. Dňa 17.09.2009 nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu v Pezinku, sp. zn. 2T 4/2008 zo dňa 27.03.2009, ktorým bol žalobca spod obžaloby pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona oslobodený, pretože skutky kladené mu za vinu neboli trestným činom. Súd prvej inštancie preto správne dospel k záveru, že v danom prípade boli naplnené zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú žalobcovi vydaním nezákonných rozhodnutí.

6. Označenie správneho štátneho orgánu v žalobe, ktorý koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti, nie je otázkou pasívnej legitímácie štátu v konaní, resp. s pasívnou legitímáciu štátu nesúvisí. V prípade, ak žalobca označí orgán konajúci za štát, do pôsobnosti ktorého uplatnený nárok nepatrí, nejde o vadu žaloby ani o nedostatok podmienky konania (nedostatok procesnej spôsobilosti) a súd je povinný bez zreteľa na jeho označenie v žalobe zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal príslušný orgán; pri nesprávnom určení orgánu konajúceho za štát nejde o procesnú nesprávnosť (vadu) a ani o odňatie možnosti štátu konať pred súdom, ale ide o nesprávne právne posúdenie (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 149/2011, sp.zn 3 Cdo 398/2012, sp.zn. 3 Cdo 116/2017, sp.zn. 7Cdo/24/2017).

7. Žalovaný dôvodne namieta, že pokiaľ ide o uznesenie KR PZ v Bratislave, ktoré bolo vydané dňa 06. 02. 2004, teda pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z. dňom 01. 07. 2004, príslušným orgánom na konanie v mene Slovenskej republiky malo byť Ministerstvo spravodlivosti SR; a pretože trestné konanie je jeden celok neprichádza do úvahy jeho rozdeľovanie tak, že by v každej časti v mene štátu konal iný ústredný orgán a ani zákon č. 58/1969 Zb. nepredpokladal, že by v jednom prípade v mene štátu konali viaceré orgány štátu. V prípade uznesenia OR PZ v Bratislave zo dňa 04.04.2005 bolo potrebné pre ustálenie orgánu konajúceho za štát aplikovať § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012, podľa ktorého boli príslušným orgánom konajúcim v mene štátu Ministerstvo vnútra SR a aj Generálna prokuratúra SR. Vzhľadom na to, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na Ministerstvo vnútra SR, bola založená príslušnosť Ministerstva vnútra SR na konanie v mene štátu podľa § 4 ods. 1 písm. l) zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. 12. 2012. V tejto súvislosti správne vychádzal súd prvej inštancie z ustálenej súdnej praxe, podľa záverov ktorej na úseku trestného konania začínajúcom vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia do podania obžaloby vykonávajú svoju pôsobnosť ako vyšetrovatel policajného zboru tak aj prokurátor a z hľadiska určení orgánu konajúceho v mene štátu je rozhodujúce, na ktorom z týchto orgánov bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 194/2010). Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ ustanovenie § 4 zákona č. 514/2003 Z.z.; na rozdiel od § 9 zákona č. 58/1969 Zb.; rieši aj prípady pôsobnosti viacerých orgánov, bolo ho potrebné aplikovať v danej veci tak, že pokiaľ v danej veci prichádzajú do úvahy ako orgány konajúce za štát Ministerstvo spravodlivosti SR podľa zákona č. 58/1969 Zb. a aj Ministerstvo vnútra SR podľa zákona č. 514/2003 Z.z., je rozhodujúce, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na Ministerstvo vnútra SR.

8. Dňom 01. 01. 2013 nadobudol účinnosť zákon č. 412/2012 Z.z., ktorým boli presne stanovené podmienky, za ktorých koná Ministerstvo vnútra SR v mene štátu vo veciach náhrady škody spôsobenej v trestnom konaní vyšetrovateľom policajného zboru alebo povereným príslušníkom policajného zboru. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. b) v znení cit. novely mohlo s účinnosťou od 01. 01. 2013 vystupovať Ministerstvo vnútra SR, ako orgán konajúci v mene štátu, vo veciach náhrady škody len v tom prípade ak prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu na príslušný súd.

9. V danej veci tak po 01. 01. 2013 do úvahy prichádzala ako jediný orgán konajúci v mene štátu Generálna prokuratúra SR, nakoľko prokurátor v oboch trestných veciach zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia a podal obžalobu; pre určenie príslušného orgánu konajúceho za štát sa uplatňuje právna zásada procesného práva, podľa ktorej na procesné úkony v súdnom konaní sa zásadne aplikuje procesné právo platné a účinné v čase uskutočnenia procesného úkonu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo 289/2014 zo dňa 14.októbra 2015 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 6/2016). Súd prvej inštancie preto nepostupoval správne, pokiaľ vychádzajúc z právnej úpravy § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. účinnnej do 31.12.2012, ustálil ako orgán konajúci v mene žalovaného Ministerstvo vnútra SR a nepokračoval v konaní; vzhľadom na zmenu právnej úpravy od 01.01.2013; s Generálnou prokuratúrou SR, ktorú do konania pribral uznesením zo dňa 18.06.2013. So zreteľom na uvedené odvolací súd ďalej pokračoval v konaní s Generálnou prokuratúrou SR ako zástupcom žalovaného štátu.

10. Podľa § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012, náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

11. V zmysle § 15 vyhl. č. 655/2004 Z.z. má advokát nárok; okrem odmeny za zastupovanie klienta v súdom konaní; aj nárok na preukázané a účelne vynaložené hotové výdavky v súvislosti s poskytovaním právnych služieb. Pokiaľ ide o miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné advokát má nárok na ich náhradu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol (§ 16 ods. 3). Pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť, patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu (§ 17 ods. 1). Nárok na náhradu cestovných výdavkov (§ 16 ods. 4) sa spravuje zákonom č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách, podľa ktorého (§ 7) patrí advokátovi náhrada za používanie cestných motorových vozidiel vo výške základnej náhrady za každý 1 km jazdy v sume ustanovenej opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a náhrada za spotrebované pohonné látky podľa cien pohonných látok prepočítaných podľa spotreby pohonných látok v technickom preukaze motorového vozidla alebo v osvedčení o evidencii motorového vozidla.

12. Žalobca si v konaní uplatňoval v rámci nároku na náhradu škody trovy právneho zastúpenia vo výške 5.656,37 eur, ktoré zaplatil obhajcom za zastupovanie v trestnom konaní v dohodnutej paušálnej odmene. Hoci trovy právneho zastúpenia vznikli žalobcovi pred prijatím právnej úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. účinnnej od 01.01.2013 (resp. zák. č. 58/1969 Zb. pokiaľ ide o úkony právnej služby vykonané v roku 2004 vo vzťahu k uzneseniu zo dňa 06.02.2004), judikatúra (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 402/2015 zo dňa 28.apríla 2016 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 17/2018), ako aj nadväzujúca súdna prax (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 198/2017), zaujala taký výklad, že poškodený má nárok na náhradu účelne vynaložených trov obhajoby, za ktoré treba považovať trovy právneho zastúpenia vo výške tarifnej odmeny stanovenej za zastupovanie klienta v trestnom konaní osobitným právnym predpisom (vyhl. č. 655/2004 Z.z.). Tento právny záver možno uplatniť aj v danej veci pri výklade § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 44/2017). Pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že náklady vynaložené poškodeným na zaplatenie odmeny advokátovi za obhajobu dohodnuté formou zmluvnej odmeny predstavujú skutočnú škodu, o ktorú sa majetkový stav poškodeného zmenšil, odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/175/2005 zo dňa 27.10.2005, tento treba považovať za prekonaný vyššie uvedenou rozhodovacou činnosťou.

13. Pri obhajobe žalobcu v trestnej veci neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., za ktorý trestný čin mu hrozil trest odňatia slobody v trvaní 5 až 12 rokov, bola stanovená v zmysle § 12 ods. 3 písm.c) v spojení s § 1 ods. 3 vyhl.č. 655/2004 Z.z. tarifná odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej šestiny výpočtového základu, t.j. vo výške 80,02 eur (2.501,- Sk) v roku 2005, vo výške 98,59 eur (2.970,- Sk) v roku 2007, vo výške 105,36 eur (3.174,- Sk) v roku 2008, vo výške 115,90 eur v roku 2009. V roku 2004 bola stanovená tarifná odmena za jeden

úkon právnej služby v § 15 ods. 1 písm. d) vyhl.č. 163/2002 Z.z. účinné do 31.12.2004 vo výške jednej tretiny výpočtového základu, t.j. vo výške 150,50 eur (4.534,- Sk).

14. V preskúmvanej veci žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia; vrátane hotových výdavkov; ktoré preukázateľne a účelne vynaložil v priamej vecnej a časovej súvislosti s poskytovaním mu právnych služieb obhajcami v trestnom konaní. Žalobca udelil splnomocnenie na zastupovanie v trestnom konaní dňa 17.02.2004 obhajcovi JUDr. Petrovi Vačokovi a dňa 03.12.2008 udelil plnú moc advokátskej kancelárii Kubicová, Benkóczi, Baláž - advokáti, s.r.o. Žalovaný na pojednávaní dňa 26.11.2014 výslovne uviedol, že nemá námietky pokiaľ ide o konkrétne úkony právnej služby, trval však na tom, že žalobca má nárok na náhradu trov obhajby len vo výške tarifnej (nie paušálne dohodnutej) odmeny. Odvolací súd preto vychádzal z nespornosti jednotlivých úkonov právnej služby uskutočnených obhajcami žalobcu v trestnom konaní, s ktorými sa oboznámili na základe vyšetrovacieho spisu ako žalovaný tak aj prvoinštančný súd (viď úradný záznam spísaný dňa 19.06.2014).

15. V danej veci nebolo sporné, že JUDr. Vačok vystavil žalobcovi faktúru zo dňa 25.07.2007, ktorou si vyúčtoval trovy obhajoby v trestnom konaní v celkovej sume 47.600,- Sk pozostávajúce z paušálne dohodnutej odmeny 40.000,- Sk a sumy 7.600,- Sk zodpovedajúcej DPH vo výške 19%. Podľa zmluvy o poskytovaní právnych služieb si obhajca so žalobcom dohodol aj nárok na poplatky, ktoré preukázateľne uhradí v súvislosti s poskytovaním právnych služieb. Podľa zmluvy obhajca nemal nárok na náhradu za stratu času a telekomunikačné výdavky.

16. Rovnako nebolo sporné, že Advokátska kancelária Kubicová, Benkóczi, Baláž - advokáti, s.r.o. vystavila žalobcovi faktúru zo dňa 12.01.2009, ktorou si vyúčtovala odmenu za zastupovanie v trestnom konaní v celkovej sume 3.950,07 eur pozostávajúcej z paušálne dohodnutej odmeny 3.319,39 eur (100.000,- Sk) a sumy 630,68 eur zodpovedajúcej DPH vo výške 19%. Okrem toho si vyúčtovala hotové náklady spojené s poskytovaním služieb, a to cestovné náhrady za použitie vozidla a náhradu za stratu času v sume po 42,09 eur v súvislosti 3 úkonmi právnej služby, a to nahliadnutie do spisu na Okresnom súde Pezinok dňa 22.01.2009, účasť na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Pezinok v dňoch 04.02.2009 a 27.03.2009 (faktúry zo dňa 22.01.2009, 09.02.2009, 27.03.2009). Podľa zmluvy o poskytovaní právnych služieb bola dohodnutá aj náhrada hotových výdavkov v súvislosti s poskytovaním právnych služieb (poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a pod), a nárok na náhradu za stratu času, ktoré mal žalobca zaplatiť na základe vystavenej faktúry.

17. Za rok 2004 vykonal obhajca žalobcu JUDr. Vačok 2 úkony právnej služby, a to: prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia dňa 20.02.2004. Za tieto 2 úkony mu patrí odmena vo výške po 150,50 eur (§ 16 ods. 1 písm. a), písm. c) vyhl. č. 163/2002 Z.z.), spolu 301,- eur. Pokiaľ ide o podanie sťažnosti JUDr. Vačokom proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 04.04.2005, plná moc na zastupovanie žalobcu v tejto trestnej veci nebola predložená a na priznanie náhrady škody vzniknutej vykonaním tohto úkonu právnej služby nepostačuje len skutočnosť, že vzhľadom na výšku trestnej sadzby presahujúcej 5 rokov išlo o prípad nutnej obhajoby, ako na to poukázal v odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie.

18. V roku 2007 vykonal JUDr. Vačok (už v spojenej veci) 6 úkonov právnej služby: 1/ účasť na výsluchu žalobcu dňa 08.01.2007, 2/ preštudovanie spisu dňa 16.05.2007, 3/ účasť na výsluchu svedka dňa 22.08.2007, 4/ a 5/ účasť na výsluchu svedkov dňa 23.08.2007 v trvaní od 8,05 hod. do 9,10 hod. a od 9,30. hod do 10,50 hod., 6/ návrh na doplnenie dokazovania zo dňa 28.08.2007.

19. Za úkony účasť na výsluchu žalobcu dňa 08.01.2007, účasť na výsluchu svedka dňa 22.08.2007, účasť na výsluchu svedkov dňa 23.08.2007 za 2 začaté dve hodiny (§ 14 ods. 1 písm. d) vyhl. č. 655/2004 Z.z.) patrí odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny 98,59 eur x 4 úkony, t.j. 394,36 eur. Za preštudovanie spisu patrí odmena vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny v sume 24,65 (§ 14 ods. 5 v spojení s analogicky podobným úkonom účasti na odročenom pojednávaní v zmysle § 14 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z.). Za návrh na doplnenie dokazovania vykonaním konfrontácie na odstránenie rozporov a predloženou listinou, ktorý nie je podaním týkajúcim sa veci samej, pretože ide o procesný návrh týkajúci sa vedenia dokazovania (neobsahuje skutkový ani právny rozbor veci), patrí odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny v sume 49,30 eur (§ 14 ods. 5 v spojení s analogicky podobnými úkonmi uvedenými v § 14 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

20. V roku 2008 vykonal JUDr. Vačok 3 úkony právnej služby: 1/ preštudovanie spisu dňa 03.03.2008, 2/ návrh na doplnenie dokazovania zo dňa 07.09.2008, 3/ účasť na verejnom zasadnutí dňa 26.09.2008.

21. Za úkon účasť na verejnom zasadnutí patrí odmena vo výške 105,36 eur (§ 14 ods. 1 písm. d) vyhl.č. 655/2004 Z.z.). Za preštudovanie spisu patrí odmena vo výške 1/4 základnej sadzby tarifnej odmeny v sume 26,34 eur (§ 14 ods. 5 v spojení s analogicky podobným úkonom účasti na odročenom pojednávaní v zmysle § 14 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z.) a za návrh na doplnenie dokazovania patrí

odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny v sume 52,68 eur (§ 14 ods. 5 v spojení s analogickými úkonmi uvedenými v § 14 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

22. Celková tarifná odmena za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní obhajcom JUDr. Vačekom tak predstavuje sumu 1.134,89 eur pozostávajúcu z tarifnej odmeny 953,69 eur, ku ktorej je potrebné pripočítať sumu 181,20 eur zodpovedajúcu 19% DPH (§ 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.). Žalobca sa na náhrade telekomunikačných výdavkov (§ 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.) s obhajcom nedohodol a ani mu neboli účtované.

23. Na základe zastúpenia advokátskou kanceláriou Kubicová, Benkóczi, Baláž - advokáti, s.r.o. patrí tarifná odmena za nasledovné úkony právnej služby v roku 2008: 1/ prevzatie a príprava zastúpenia dňa 03.12.2008, 2/ nahliadnutie do spisu dňa 15.12.2008, a v roku 2009: 1/ návrh na predvolenie svedka zo dňa 15.01.2009, 2/ nahliadnutie do spisu dňa 22.01.2009, 3/ účasť na hlavnom pojednávaní dňa 04.02.2009 v trvaní od 8,30 hod. do 14,15 hod., 4/ účasť na hlavnom pojednávaní dňa 27.03.2009 v trvaní od 8,30hod. do 11,15 hod., 5/písomné podanie zo dňa 27.03.2009, 6/ vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 05.05.2009, 7/ účasť na verejnom zasadnutí dňa 17.09.2009.

24. Za prevzatie a prípravu zastúpenia dňa 03.12.2008 patrí odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny 105,36 eur (14 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z.z.), za nahliadnutie do spisu dňa 15.12.2008 patrí odmena v sume 26,34 eur, t.j. vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny (§ 14 ods. 5 v spojení s analogicky podobným úkonom účasti na odročenom pojednávaní uvedenom v § 14 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

25. Za 8 úkonov v roku 2009 (1x účasť na hlavnom pojednávaní v trvaní vyše 5 hodín, 1x účasť na hlavnom pojednávaní v trvaní vyše 2 hodín, 2x písomné podania vo veci samej a 1x účasť na verejnom zasadnutí) patrí odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny 115,90 eur (14 ods. 1 písm. c), d) vyhl. č. 655/2004 Z.z.), spolu 927,2 eur.

26. Za návrh na predvolanie svedka zo dňa 15.01.2009 patrí odmena v sume 57,95 eur ako jedna polovica základnej sadzby tarifnej odmeny (§ 14 ods. 5 v spojení s analogicky podobnými úkonmi uvedenými v § 14 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z.). Za nahliadnutie do spisu dňa 22.01.2009 patrí odmena v sume 28,98 eur, t.j. vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny (§ 14 ods. 5 v spojení s analogicky podobným úkonom účasti na odročenom pojednávaní v zmysle § 14 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

27. Celková tarifná odmena za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní advokátskou kanceláriou tak predstavuje sumu 1.363,54 eur pozostávajúcu z tarifnej odmeny 1.145,83 eur, ku ktorej je potrebné pripočítať sumu 217,71 eur zodpovedajúcu 19% DPH (§ 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.). Žalobcovi vznikla škoda aj zaplatením hotových výdavkov účelne a preukázateľne vzniknutých v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, ktoré mu boli súdom prvej inštancie správne priznané vo výške 126,27 eur (3 x 42,09 eur).

28. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v celkovej sume 2.624,70 eur pozostávajúcej z nákladov vynaložených žalobcom na trovy obhajoby. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil vo výroku, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada majetkovej škody 5.656,37 eur tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.624,70 a vo zvyšnej časti (3.031,67 eur) žalobu zamietol.

29. Podľa § 17 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2008, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

30. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000,- eur a vychádzajúc z § 17 ods. 2, ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2009 do 31.12.2012 určil výšku nemajetkovej ujmy aj s prihliadnutím na zákonné kritériá vyplývajúce z § 17 ods. 3 cit. zák. a výšku odškodňovania osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z., podľa ktorého celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy, ktorá napr. v roku 2004 činila sumu 215,- eur, v roku 2009 sumu 295,50 eur.

31. V zmysle § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. žalobcovi vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy okamihom vydania uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 04.04.2005 zn. ČVS ORP-878/OEK-B3-2004, ktorým bolo začaté trestné stíhanie žalobcu pre trestný čin neodvedenia dane a poistného, o ktorom trestné konanie sa dňom 26.05.2005 viedlo jeho spojením na spoločné konanie s vecou začatou uznesením zo dňa 06.02.2004 zn. ČVS: KUJP-196/OVEK-2001. Je tak bezpredmetné, že žalovateľným sa tento nárok stal až po tom, ako bol žalobca dňom 17.09.2009 oslobodený spod obžaloby. V danom prípade správne aplikoval súd prvej inštancie zákon č. 514/2003 Z.z a nepovažoval za dôvodnú námietku

žalovaného, že zákon č. 58/1969 Zb. nepripúšťal odškodnenie nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie vedené na základe nezákonného rozhodnutia.

32. Vychádzajúc zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/262/2015 zo dňa 16. marca 2016 dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade nebolo možné aplikovať ustanovenie § 17 ods. 4 cit. zák., ktoré nadobudlo účinnosť 01. 01. 2013 na základe novely vykonanej zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorým bol stanovený horný limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcom uplatnený nárok na odškodnenie nemajetkovej ujmy však nebolo možné posúdiť ani podľa ustanovenia § 17 ods. 3 cit. zák., ktoré bolo účinné od 01.01.2009 na základe novely vykonanej zákonom č. 517/2008 Z.z., ktorým boli stanovené kritériá pre určenie výšky nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na to, že podľa prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01.01.2009 (§ 27b ods. 1) sa zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti zákona spravuje predpismi účinnými do 31.12.2008, bolo potrebné v danej veci aplikovať na vznik nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy právnu úpravu účinnú do 31.12.2008 (§ 17 ods. 2).

33. Nemožno však súdu prvej inštancie vytknúť posúdenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na základe kritérií vyplývajúcich z § 17 ods. 3 cit. zák. účinného od 01.01.2009, nakoľko kritériá citovaného zákonného ustanovenia boli zohľadňované aj pred účinnosťou uvedeného ustanovenia na základe ustálenej súdnej praxe (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo 145/2011).

34. Správne súd prvej inštancie zohľadnil pri svojich úvahách o výške nemajetkovej ujmy aj výšku odškodnenia priznávanú osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z. Aj v tomto prípade bola premietnutá skoršia ustálená súdna prax; podľa ktorej boli povinné súdy pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci prihliadnuť k iným formám finančných kompenzácií priznávaných podľa iných vnútroštátnych právnych predpisov, k judikatúre Ústavného súdu SR a rozhodovacej činnosti ESLP; do podoby zákonnej úpravy. Právna úprava účinná od 01.01.2013 tak pod vplyvom rozhodnutí ESLP dala princípu primeranosti odškodnenia nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. legislatívnu podobu z dôvodu, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadostučinenie. Samotný zákonodarca tak považuje za primerané len také odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá nie je vyššia ako odškodňovanie za trvalé následky na zdraví a na živote; ako najvyššie ľudské hodnoty; ku ktorým môže dôjsť u obetí násilných trestných činov. Pokiaľ v danej veci súd prvej inštancie pri určovaní výšky náhrady za spôsobenú ujmu zohľadnil jej primeranosť k finančným kompenzáciám priznávaným obetiam násilných trestných činov za ujmy na ich zdraví (resp. pozostalým za ujmy na živote obetí), postupoval v súlade s ustálenou súdnou praxou.

35. Výšku konkrétnej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, na zaplatenie ktorej vznikol žalobcovi nárok podľa § 17 ods. 2 cit. zák., nie je možné exaktne matematicky stanoviť, nie je možné ani mechanicky (automaticky) prevziať peňažné sumy priznávané rozhodnutiami súdov ako odškodnenie nemajetkovej ujmy v iných prípadoch, nakoľko nejde o paušálne peňažné sumy. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy totiž stanovuje súd v každom jednotlivom prípade na základe voľnej úvahy a je tak výsledkom individuálneho posúdenia všetkých konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu s tým, že konečná výška musí vychádzať zo zásady primeranosti, zodpovedať všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti a požiadavke rozumného usporiadania vzťahov medzi stranami. Vždy je potrebné mať na zreteli prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky, ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie a vyváženie vznikutej nemajetkovej ujmy, v opačnom prípade by neprimeraná výška odškodnenia vo svojich dôsledkoch viedla k bezdôvodnému obohacovaniu. Z hľadiska primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy môže byť smerodajným vodítkom aj rozhodnutie súdu v inej skutkovo porovnateľnej veci, nakoľko výška priznaného peňažného zadostučinenia v obdobných prípadoch by sa nemala výrazne odlišovať. Peňažná náhrada tak musí byť výsledkom aplikácie zodpovedajúcej právnej úpravy na konkrétny skutkový stav zistený v každom individuálnom prípade vykonaným dokazovaním. Výška priznanej náhrady tak musí byť objektivizovaná výsledkami vykonaného dokazovania a v odôvodnení rozhodnutia racionálne vysvetlená so zreteľom na použitú právnu úpravu.

36. Pokiaľ ide o odškodnenie nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, odvolací súd dospel k záveru, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňuje, že žalobca bol vyše 5 rokov vystavený strachu o budúcnosť v súvislosti s hrozbou uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody 5 až 12 rokov, že išlo o osobu bezúhonnú, že bol trestne stíhaný za závažný trestný čin v súvislosti s výkonom podnikania slúžiaceho mu ako zdroj obživy, s čím bol nepochybne spojený strach žalobcu o jeho ďalšie pracovné uplatnenie a tým aj o jeho živobytie. Bolo potrebné rovnako vziať na zreteľ aj to, že žalobca v dôsledku trestného stíhania úplne nestratil možnosť ďalšieho profesijného uplatnenia. Správne súd prvej inštancie pri svojich úvahách ohľadne priznanej výšky nemajetkovej ujmy prihliadol

na dôvody vedúce k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby, keď skutkami kladenými mu obžalobou za vinu nespáchal trestný čin. Dôkladne zvážil a následne premietol do výšky náhrady nemajetkovej ujmy aj zhoršenie duševného zdravotného stavu žalobcu, ktorý v konaní preukázal, že psychické ťažkosti, ktoré u neho vznikli v súvislosti s problémami s firmou, nadobudli po vznesení obvinenia v roku 2005 takú intenzitu, že si vyžadovali návštevu psychiatria s následnou medikamentóznou liečbou. Osobnostnú zmenu u žalobcu potvrdili svedeckými výpoveďami jeho manželka a syn.

37. Riadiac sa zásadou, že výška priznaného peňažného zadostučinenia v obdobných prípadoch by sa nemala výrazne odlišovať v inej skutkovo a právne porovnateľnej veci, vychádzal odvolací súd pri posúdení primeranosti súdom prvej inštancie priznanej výšky peňažnej náhrady z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016, v ktorom nepovažoval za neprimerané odškodnenie ujmy spôsobenej trestným stíhaním sumou 620 eur mesačne, a to u osoby, ktorá bola dlhodobo práceneschopná pre srdcový kolaps, mala ťažkosti so zamestnaním, mala obavy z budúcnosti a rozpadlo sa jej manželstvo.

38. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 4.000,- eur za 67 mesiacov trestného stíhania, teda sumu cca 60 eur mesačne, túto považuje aj odvolací súd za primeranú nielen vzhľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu, ale aj z pohľadu jej komparácie s odškodneniami obetí trestných činov, ktoré sú priznávajúce za telesné zranenia a násilné trestné činy, resp. pozostalým obetí trestných činov, a tiež vo svetle rozhodovacej činnosti ESLP a judikatúry Ústavného súdu SR. Celková priznaná výška odškodnenia nemajetkovej ujmy je podľa názoru odvolacieho súdu dostatočná na vyváženie, resp. zmiernenie negatívnych následkov vzniknutých žalobcovi v jednotlivých oblastiach jeho života trestným stíhaním v trvaní vyše 5 rokov, nevymyká sa z medzí predstáv spravodlivosti a slušnosti a zohľadňuje aj fakt, že žalobcovi sa nedostalo primeraného zadostučinenia v inej ako peňažnej forme, a vzhľadom na značný odstup času, na jej reparovanie už nie je postačujúce len samotné konštatovanie porušenia práva.

39. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil v časti, v ktorej uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy.

40. O nároku na náhradu trov (celého) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a vzhľadom na čiastočný úspech strán nepriznal právo na náhradu trov konania žiadnej zo strán.

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).